Caracteristici funcţionale ale subdiviziunilor comune din sistemul Dewey

Dr. Zenovia Niculescu
Catedra de Ştiinţele Informării şi Documentării, Facultatea de Litere,
Universitatea din Bucureşti
E-mail: zenovianiculescu@yahoo.com

Dr. Zenovia Niculescu este profesor la Catedra de Ştiinţele Informării şi Documentării a Facultăţii de Litere de la Universitatea din Bucureşti. Este titulara cursurilor de catalogare, clasificare, indexare şi bibliografie. Domeniile sale de cercetare sunt: sisteme de clasificare, limbaje de indexare, catalogarea documentelor, sisteme şi structuri bibliografice, limba şi literatura română.

Rezumat

În cadrul arhitecturii normative a sistemului Dewey se regăsesc şi determinările principale ale subdiviziunilor comune, care au forme de exprimare specifice. Valorile referenţiale ale subdiviziunilor comune rezidă în reflectarea nuanţată a diferitelor aspecte particulare ale informaţiei.

Cuvinte cheie: *Clasificarea Zecimală Dewey; Subdiviziuni comune: Caracteristici, funcţionalitate.*

1. Semnificaţie, caracteristici principale ale subdiviziunilor comune

Decizia conceptuală a proiectării subdiviziunilor comune se bazează pe extragerea valorilor repetabile şi concentrarea acestora într-o suită ierarhizată de indici auxiliari care dau posibilitatea indexărilor logice, nuanţate şi directe între conceptul de bază şi diferitele sale determinări atributive.

Denumite „*subdiviziuni standard"* în ediţia a XIX-a, iar în ediţiile următoare, „*subdiviziuni comune"*, acestea codifică în limbajul convenţional al Clasificării Zecimale Dewey o multitudine de aspecte sub care sunt

BDD-A27104 © 2007 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:08:08 UTC)

prezentate subiectele expuse şi analizate într-o publicaţie: filosofie şi teorie, istorie şi perioade istorice, norme şi organizare, forme de prezentare etc.

Determinările principale ale subdiviziunilor comune se regăsesc în construcţia Clasei 000 Generalităţi:

- Enciclopedii 030 (indice principal); – 03 Dicţionare, enciclopedii (subdiviziune comună)
- Publicaţii în serie 050 (indice principal); – 05 (subdiviziune comună)
- Organizaţii generale şi muzeologie: 060 (indice principal); – 06 Organizaţii şi gestiune (subdiviziune comună). (1)

Gestiunea informaţiei prin subdiviziuni comune a avut ca principal punct de referinţă abordarea nuanţată, faţetată a subiectului determinat. În acest sens, putem exemplifica variabilitatea informaţiilor atributive ale subdiviziunilor comune, care sunt determinative pentru indicii de bază ai C.Z.D.:

- Enciclopedia ştiinţelor matematice: 510.3
  510 – Matematică; indice de bază
  – 03 – Enciclopedii; subdiviziune comună
- Echipamente şi aparate speciale utilizate în biochimie: 572.028 4
  572 – Biochimie; indice de bază (Tabela principală)
  – 0284 – Aparate, echipament, material; subdiviziune comună (Tabela 1)
- Teste standardizate pentru tineri: 371.262083
  371.262 – Teste standardizate; indice de bază
  – 083 – Tineri; subdiviziune comună (Tabela 1)
- Istoria ştiinţelor medicale din secolul al XVIII-lea.: 610.090 33
  610 – Ştiinţe medicale. Medicină; indice de bază
  –090 33 – Secolul al XVIII-lea; subdiviziune comună.

Una dintre caracteristicile principale ale subdiviziunilor comune se regăseşte în construcţia acestora care începe întotdeauna cu – 0 (ex. – 013 Valoare; – 020 2 Tabele sinoptice; – 068 Gestiune; – 071 5 Educaţia adulţilor; – 088 Grupe profesionale şi religioase, etc).

2. Aria de utilizare a subdiviziunilor comune

Este sugestiv faptul că aria de utilizare a subdiviziunilor comune nu este restricţionată, ea cuprinde de fapt întreaga schemă a Clasificării Zecimale Dewey.

Complementaritatea subdiviziunilor comune impune condiţia ca acestea să nu fie folosite niciodată singure, ci împreună cu indicii pe care îi determină. Prin urmare, oricare dintre subdiviziunile comune prevăzute în

BDD-A27104 © 2007 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:08:08 UTC)

Tabela 1 a C.Z.D. poate fi aplicată unui indice principal, în funcție de determinările subiectului supus indexării.

Metodologia de utilizare a acestora precizează juxtapunerea subdiviziunilor comune la indicii de bază:

- Indrumător de metalurgie: 67101
- Cercetări deontologice: 174 07.

În cadrul arhitecturii normative a sistemului Dewey se poate sesiza concomitența reprezentărilor atât în Tabelele principale cât şi în Tabela 1 a unor determinări comune privind unele caracteristici ale unui subiect. De exemplu, sintagma: 'studiul istoric, studiul relativ la persoane' este codificată în Tabela 1 Subdiviziuni comune: – 09, dar se regăseşte şi în Tabela principală, de exemplu: 508 Istorie naturală; 508.09 Studiul istoric şi relativ la persoane.

Mai mult, subdiviziunile comune de bază se regăsesc în ierarhizarea primelor diviziuni ale claselor principale:

"*700 Arte frumoase şi decorative*
701 Filosofia şi teoria artelor
702 Lucrări diverse de artă
703 Dicționare, enciclopedii de artă
705 Publicații în serie
706 Organizații şi comerț". (2)

Reținem, în acest sens, excepția, de la această regulă, a celor trei clase: 000 Generalități; 200 Religie; 300 Ştiințe sociale în cadrul cărora prima divizare are alte semnificații decât cele ale subdiviziunilor comune:

"300 Ştiințe sociale
301 Sociologie şi antropologie
302 Interacțiune socială
303 Procese sociale
305 Grupe sociale
306 Cultură şi instituții". (3)

Regăsim, în schimb, construcții speciale pentru subdiviziuni comune în cadrul acestor clase principale:

"*300 Ştiințe sociale*
300.1 – .9 Subdiviziuni comune
320 Ştiințe politice
320.01 – .09 Subdiviziuni comune
320.01 Filosofie şi teorie
320.011 Teorie generală, sisteme". (4)

Diferența vizibilă constă în faptul că atunci când subdiviziunile comune sunt părți componente ale indicelui de bază şi sunt menționate în

BDD-A27104 © 2007 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:08:08 UTC)

cadrul Tabelelor principale, ele se separă prin punct. De exemplu, o lucrare care analizează studiul istoric, geografic, relativ la persoane poate fi codificată, în funcție de subiectul abordat în două modalități:

a) Prin indice de bază şi subdiviziune comună preluate direct din Tabela principală:

- Studiul istoric al ştiinţelor politice: 320.09

b) Prin indice de bază şi subdiviziune comună din cadrul Tabelei 1:

- Studiul istoric al moralei politice: 172 09

  172 – morala politică, indice de bază (Tabela principală)

  – 09 – studiu istoric, geografic, relativ la persoane; subdiviziune auxiliară (Tabela 1)

In legătură cu aria de utilizare mai trebuie subliniat faptul că în schema C.Z.D. sunt introduse anumite notații simbolice care delimitează sau transferă uzanța subdiviziunilor comune. De exemplu, în prezentarea Tabelei 1 din cadrul Clasificării Zecimale Dewey se menționează: *"Croşetele se folosesc la subdiviziunile comune când sensul unei subdiviziuni comune este reprezentat prin alt indice."* (5)

Regăsim astfel de situații atât în Tabela principală cât şi în Tabela 1 Subdiviziuni comune:

- - [024 03 – 024 08] Subiectul destinat persoanelor având caracteristici particulare, altele decât cele profesionale

  Indice transferat de la – 08

- - [071 52 – 071 54] Institute şi ateliere, cursuri radiofonice şi televizate, cursuri prin corespondență

  Indice abandonat; se clasifică la – 0715

- [202 – 203] Subdiviziuni comune pentru creştinism

  Indice transferat la 230.002 – 230.003

- 371 Educație

  371.901 – .909 Subdiviziuni comune

  [.902 84] Aparate, echipamente, material

  Nu se utilizează; se clasifică la 371.9045. (6)

În cadrul aceleiaşi arii de utilizare a subdiviziunilor comune se înscrie şi demarcarea prin *paranteze rotunde,* care reprezintă opțiunea facultativă pentru acestea şi preferința pentru un indice de bază:

- - (016) Bibliografii, cataloage, index

  (Indice facultativ; se preferă 016)

- - (026) Drept

  (Indice facultativ; se preferă 341 – 347).

Date fiind numeroasele determinări metodice privind utilizarea subdiviziunilor comune este obligatoriu ca mai întâi să se consulte tabelele

BDD-A27104 © 2007 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:08:08 UTC)

principale, iar după aceea să se apeleze la Tabela 1 Subdiviziuni comune. Aceste dificultăţi de ordin operaţional nu vor putea fi escamotate uşor, dar indiferent de situaţie, va trebui să fie respectat principiul fundamental al consecvenţei în clasificarea zecimală a informaţiilor.

Desigur, valori referenţiale au subdiviziunile comune şi în raport cu celelalte "notaţii auxiliare" pe care le pot determina şi alături de care se vor situa într-o indexare. Utilizarea acestora este menţionată, în mod special, în cadrul ierarhizării subdiviziunilor comune, de exemplu:

"– 027 2 Brevete de invenţii
Adăugaţi la indicele de bază – 0272 notaţia 1 – 2, Tabela 2
Ex.: Brevete de inventator din Japonia – 027252.
– 029 4 Cataloage comerciale şi repertorii
Adăugaţi la indicele de bază – 029 4 notaţia 4 – 9, Tabela 2 pentru regiunile unde se vând produsele.
Ex.: Repertorii de produse vândute în Mexic – 029471
– 092 3 Studiu relativ la un grup de persoane, membre ale unui grup etnic, naţional
Adăugaţi la indicele de bază – 0923 notaţia 03 – 9, Tabela 5.
Ex.: Biografia americanilor de origine irlandeză – 09239162073". (7)

Normele metodologice privind constituirea unor indexări cu subdiviziuni comune sunt explicate şi exemplificate atât în Introducerea la C.Z.D. cât şi în Ghidul de utilizare a C.Z.D. din care o vom prelua pe aceea care se referă, în special, la aplicarea subdiviziunilor comune la indicii de bază constituiţi: "Subdiviziunea comună se aplică indicelui întreg care a fost constituit şi nu fiecărui element. De exemplu, construcţia indicelui pentru comerţul produselor particulare: Indicele 380.145 reprezintă comerţul de produse industriale secundare şi de servicii. Indicele 687 reprezintă confecţionarea de îmbrăcăminte. Adăugaţi 687 la 380.145 pentru a obţine 380.145 687, comerţul cu îmbrăcăminte. Atunci când adăugaţi T1 – 05 la 687, indicele semnifică 687.05 periodice despre îmbrăcăminte". (8)

3. Structura şi funcţionalitatea subdiviziunilor comune

Configuraţia Tabelei 1 Subdiviziuni comune prezintă, la primul nivel, următoarea structură:

" *- 01 Filosofie şi teorie*
- 02 Lucrări diverse
- 03 Dicţionare, enciclopedii
- 04 Subiecte particulare
- 05 Publicaţii în serie

BDD-A27104 © 2007 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:08:08 UTC)

- 06 Organizaţii şi gestiune
- 07 Studii şi învăţământ, cercetare, subiecte conexe
- 08 Istorie şi analiză în relaţie cu diferite categorii de persoane
- 09 Studiu istoric, geografic, relativ la persoane" . (9)

Fiecare dintre aceste distribuţii generale are reprezentări sistematizate şi ierarhizate în subsisteme funcţionale care pot avea o susţinere consecventă a particularităţilor ce derivă şi caracterizează structura generală a subdiviziunilor comune. Dacă ne referim, de exemplu, la – 06 Organizaţii şi gestiune vom observa, în subdivizare, următoarele componente semnificative ierarhizate într-o suită coerentă:

"- *060 Organizaţii şi gestiune*
- *060 1 – 060 9 Organizaţii*
- *060 1 Organizaţii internaţionale*
- *060 3 – 060 9 Organizaţii naţionale, statale, provinciale, locale*
- *068 Gestiune*
- *068 1 Organizaţii şi gestiune financiară*
- *068 2 Gestiunea construcţiilor*
- *068 3 Gestiunea personalului (Gestiunea resurselor umane)*
- *068 5 Gestiunea producţiei*
- *068 8 Gestiunea distribuţiei (Marketing)".* (10)

Subliniem ideea că fiecare dintre aceste subdiviziuni comune beneficiază de specificaţii metodice şi exemplificări oferind astfel posibilitatea eficientizării unei indexări specializate. În acest context, vom prezenta câteva modele ipotetice:

a). Marketingul unei biblioteci publice: 027.40688
- 027.4 – Biblioteca publică; indice de bază
  – 068 8 – Marketing; subdiviziune comună

b) Organizaţii naţionale de muzeologie din Italia: 069 06045
- 069 – Muzeologie; indice de bază
  – 060 – Organizaţii naţionale; subdiviziune comună
  – 45 – Italia; notaţie geografică

c) Gestiunea construcţiilor şcolare: 371.620682
- 371.62 – Categorii particulare de construcţii; învăţământ; indice de bază
  – 068 2 – Gestiunea construcţiilor; subdiviziune comună.

In privinţa determinărilor unor indici principali, din perspectiva cercetării şi învăţământului, Tabela 1 prezintă o suită de ierarhizări ale subdiviziunii comune – *07 Studiu şi învăţământ, cercetare, subiecte conexe*. Conform specificaţiilor metodice, subdiviziunile lui – *071 Studiu şi*

BDD-A27104 © 2007 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:08:08 UTC)

învățământ se vor utiliza pentru programele de studiu ale diferitelor domenii şi forme de învățământ – *071 1 – 071 5 Nivele de învățământ;* de exemplu:

- Programa analitică de aritmetică pentru învățământul secundar din Franța: 513 071244
  - 513 – Aritmetică; indice de bază
    - 071 2 – Învățământ secundar; subdiviziune comună
    - 44 – Franta; notație geografică.

În continuare, ne vom opri pe scurt la subdiviziunea comună – 08 « Istorie şi analiza în relație cu diferite categorii de persoane » pentru a atrage atenția asupra evitării unor similitudini cu Tabela 7 Grupe de persoane. Astfel, subdiviziunile comune sunt utilizate în indexarea "*subiectului destinat unor persoane având caracteristici particulare altele decât cele profesionale şi ale minorităților:*

– *081 Oameni*
– *082 Femei*
– *083 Tineri*
– *085 Părinți*
– *085 5 Frați şi surori*
– *086 31 Persoane cultivate*
– *086 52 Celibatari*
– *086 941 Şomeri*
– *086 942 Săraci".* (11)

Vom ilustra indexările cu indici de bază şi subdiviziuni comune în sistemul Dewey, prin câteva modele ipotetice exemplificative:

a) Enciclopedie de filozofie orientală: 181 03
   181 – Filozofie orientală; indice de bază
   – 03 – Enciclopedii; subdiviziune comună
b) Studiu istoric asupra teologiei morale din perioada medievală: 241.090 2
   241 Teologie morală; indice de bază
   – 09 Istoria subiectului; subdiviziune comună
   – 090 2 Evul mediu; subdiviziune comună
c) Valoarea filozofică a mitologiei religioase; indice de bază: 291.1013
   291.1 Mitologie religioasă; indice de bază
   – 01 Filozofie şi teorie; subdiviziune comună
   – 013 Valoare; subdiviziune comuna
d) Probleme şi exerciții de aritmetică şi algebră: 513.12 076
   513.12 Aritmetică şi algebră; indice de bază
   – 076 Probleme şi exerciții; subdiviziune comună

BDD-A27104 © 2007 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:08:08 UTC)

e) Rezolvarea ecuațiilor integrale prin metode statistice: 514.4 072 7
514.4 Ecuații integrale; indice de bază
– 072 7 Metode statistice; subdiviziune comună

f) Istoria întreprinderilor economice în perioada anilor 1960-1969: 338.7090 46
338.7 Întreprinderi economice; indice de bază
– 090 46 Perioada 1960-1969; subdiviziune comună.

Aceste subdiviziuni comune intră în construcția unei indexări alături de indicele de bază pe care îl determină, numai în situația în care subiectul tratează, în mod special, anumite categorii de persoane, de exemplu:

- Antologia tinerilor poeți francezi: 841.008083
  841 – Poezie franceză; indice de bază
  841.008 – Antologie de poezie franceză; indice de bază
  – 083 – Tineri; subdiviziune comună
- Spectacol de circ pentru copii de 3-5 ani: 791.3083 3
  791.3 – Circ; indice de bază
  – 083 3 – Copii de la 3 la 5 ani; subdiviziune comună.

4. Modele explicative de indexare Dewey cu subdiviziuni comune (12)

1. L' hébergement: un métier, un marche / Michel Harbrot; Bruno Leproust. Clichy: Ed BPI, 2002: 647.940 71244
   - 647.94 Hotel; indice de bază
     - 071.2 Învățământ secundar; subdiviziune comună
     - 44 Franța; Tabela 2 – Regiuni geografice, perioade istorice, persoane
2. Armorial général et nobiliaire francais / Hubert Lamant: 929.094 403
   - 929 Genealogie , onomastică, embleme (indice de bază)
     - 09 Studiu istoric; subdiviziune comună
     - 44 Franța; regiuni geografice (Tabela 2)
     - 03 Enciclopedii, dicționare; subdiviziune comună
3. Certificat d'aptitude professionnelle. Petit enfance. Paris: Centre national de documentation pédagogique, 2001: 372.210071244
   - 372.21 Educație preşcolară; indice de bază
     - 071 Studiu şi învățământ; subdiviziune comună
     - 071.2 Învățământ secundar; subdiviziune comună
     - 44 Franța; notație geografică (Tabela 2)

BDD-A27104 © 2007 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:08:08 UTC)

4. Les grands travaux des Présidents de la V-e République: de Charles de Gaulle á Jacques Chirac / Georges Poisson. Paris: Parigramme, 2002.195 p.: 725.094 40904
   - 725 Construcţii publice; indice de bază
     725.09 Istorie şi geografie (Tabela principală)
     – 44 Franţa; notaţie geografică (Tabela 2)
     – 090 4 Secolul al XX-lea; subdiviziune comună (Tabela 1)
5. Guide Bourgogne / Ynes Delpuech. Paris: Éd. Du Dauphin, 2004. 174 p.: 745.025 444 1
   - 745 – Arte decorative ; indice de bază
     - 025 – Repertorii; subdiviziune comună; (Tabela 1)
     - 444 1 – Franţa; Bourgogne; notaţie geografică.

Note bibliografice

(1) BETHERY, ANNIE. *Abrégé de la Classification Décimale Dewey*. Paris: Cercle de la Librarairies, 1993, p. 23.

(2) Idem, *op. cit.*, p. 179-180.

(3) DEWEY, MELVIL. *Classification Décimal Dewey et Index*. 21e édition. Montreal: OCLC Forest Press, 1999, p. 364.

(4) Idem, *op. cit*., p. 364-366.

(5) Idem, *op. cit*., p. XLVIII.

(6) Idem, *op. cit*., passim.

(7) Idem, *op. cit*., p. 11, 13, 35.

(8) Idem, *op. cit*., p. 951.

(9) Idem, *op. cit*., p. 5.

(10) Idem, *op. cit*., p. 15-17.

(11) Idem, *op. cit*., p. 23, 25, 29.

(12) http://catalogue.bnf.fr./

BDD-A27104 © 2007 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:08:08 UTC)